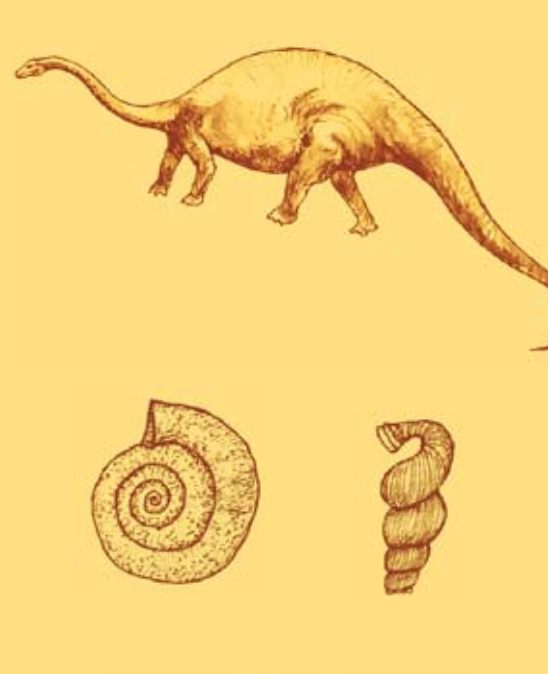
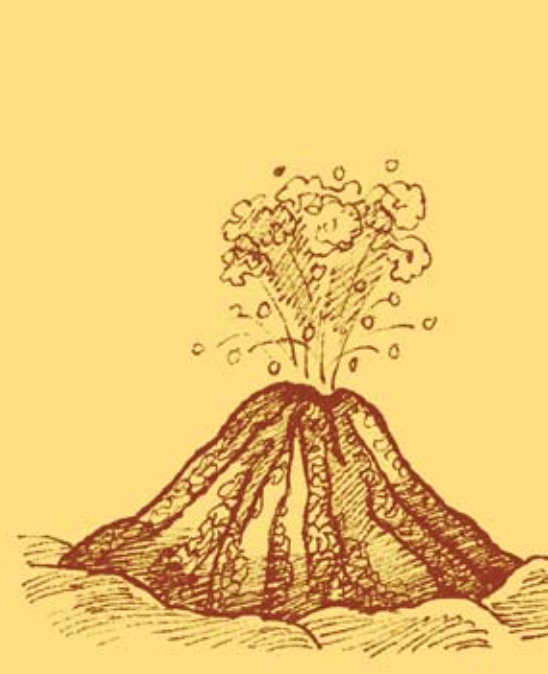

Geologické a vodní muzeum v přírodě

- stanoviště 10 Sopotnice

Historický vývoj země

ČVRTOHORY	
1.8 mil. let	
TŘETIHORY	
65 mil. let	
DRUHOHORY	
230 mil. let	
PRVOHORY	
570 mil. let	
STAROHORY	
1.7 mld. let	
PRAHORY	
4.5 mld. let	

O tektonice

Široký úval, typický pro okolí města Ústí nad Orlicí, se severně od osady Paseka mezi Českými Libchavami a Sopotnicí nápadně zužuje. Směrem k Potštejnu se okrajové hřbety k sobě přibližují, svahy se stávají strmějšími a údolí Divoké Orlice přibližně 2 km severně od nás již představuje divokou soutěsku s vysoko se zdvihajícím hradním vrchem Potštejna, jakoby nepatřícím do mírně zvlněné krajiny Orlického podhůří. Co je příčinou této výrazné změny terénního reliéfu?

Odpověď musíme hledat v dávné geologické minulosti, kdy toto území, představující rozvodí mezi dnešními toky Divoké a Tiché Orlice, patřilo a dodnes patří mezi tektonicky nejživější oblasti východních Čech. Připomeňme si např. zprávu F.X.Zippeho, který uvádí: *v zimě 1834 došlo v Sopotnici k slabému otřesu půdy provázeného duněním, po němž se na polích severovýchodně od obce ukázaly prohlubně v půdě nad podzemními trhlínami*. Je to tedy především tektonika, tj. odvětví geologie, studující stavbu zemské kůry ve vztahu k silám a mechanickým procesům na ní působícím, která nám pomůže poodhalit příčinu mimořádně členitého terénu na Sopotnicku, jakoby přeneseného do zdejšího kraje z několik desítek kilometrů vzdálených Orlických hor.

V prvohorách, před mnoha sty milióny let v době tzv. variské orogeneze, vzniklo ve zdejší oblasti horstvo, tvořené vyvřelými horninami charakteru žul. Horstvo se postupně obrušovalo, snižovalo a v důsledku pohybů zemských ker se postupně stalo sedimentačním prostorem druhohorního křídového moře, na jehož dně se před přibližně 100 miliony lety usadily vrstvy šterku, písku a bahna, z nichž vznikly dnešní „opuky“ vystupující na povrch v širokém okolí Sopotnice. Ty z hlediska stratigrafického náležejí perucko-korycanskému, bělohorskému a jizerskému souvrství. Při tzv. alp-ské orogenezi před několika desítkami miliónů let se vrstvy křídových „opuk“ zprohýbaly, vytvořily se mohutné vrásky a v místech tektonicky aktivních, tj. v místech pohybů horninových vrstev, vznikly trhliny zasahující až hluboko do zemského nitra a po nich vystoupily k blízkosti povrchu, případně až na povrch, vyvřelé horniny. Pak následovala opět éra postupného obrušování zvrásněného terénu, přetrvávající až do současnosti. V jádrech vyklenutých vrás, v antiklinálách potštejnské a litické, byly erozí postupně obnaženy odolné vyvřelé horniny žulového charakteru, a protože okolní křídové „opuky“ byly měkčí, vypreparovaly se potštejnský a litický žulový masív do nápadných vrchů (viz obrázek č.1). Z obrázku č.2 je patrné, že oba žulové masívy tvoří skutečně pouze izolované ostrůvky v okolních sedimentech a není proto divu, že jsou pro svou pevnost a odolnost, významně se lišící od okolních hornin v širokém okolí, vyhledávanou stavební surovinou.

obr. č. 2 Geologická mapa okolí Sopotnice

W kierunku miejscowości Potštejn szeroka kotlina uestckiego synklinorium zwręca się a Divoka Orlica przedziera się mniej więcej 2 km na północ od nas przełomem pomiędzy zauważalnymi wzgórzami, na którym wzniesione zostały zamki Potštejn i Litice. Wzgórze to tworzą wyspy granitu, czyli bardzo odpornej skały magmatycznej, otoczone ze wszystkich stron znacznymi miękczymi sedimentami mezozoicznymi – patrz rysunki.

In Richtung zur Gemeinde Potštejn wird die breite Terrain-Tal-senkung der Synklinade von Ústí verengt, und der Fluß Divoká Orlice bahnt sich ungefähr 2 km nördlich von uns durch die Engpässe zwischen den auffälligen Gipfeln, wo die Burgen Potštejn und Litice errichtet wurden. Diese Gipfel werden durch die Granitinsel, also durch die sehr festen vulkanisch entstandenen Gesteine gebildet, die aus allen Seiten durch die wesentlich weicheren Mesozoikum-Sedimente umschlossen werden – siehe Bilder.

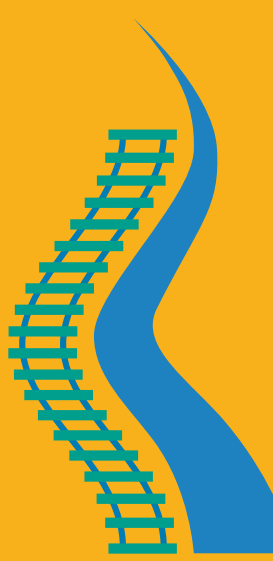
To the village of Potštejn, the wide terrain vale of the Ustecká syncline narrows, and the Divoká Orlice river about 2 km to the north from us squeezes its way through gorges between spectacular hills where castles of Potštejn and Litice were built. The hills are made of granite islands, i.e. very solid igneous rocks enclosed by much softer Mesozoic sediments, see pictures.

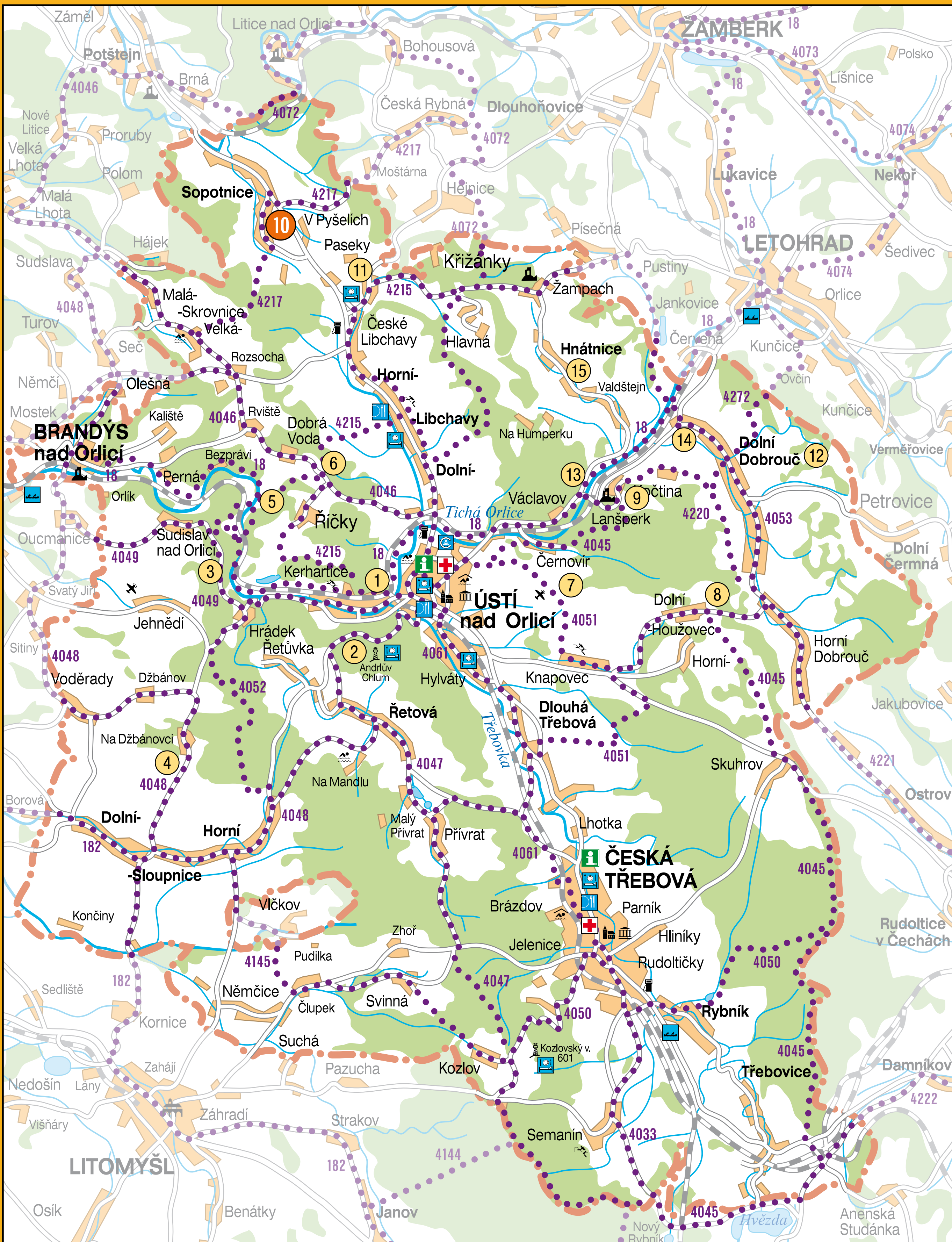
Informační centrum města Ústí nad Orlicí, Sychrova 16, 562 24 Ústí nad Orlicí, tel.: 465 514 271, e-mail: ic@muuo.cz, www.ustinadorlicí.cz

Informační centrum Českých drah, tel.: 840 112 113, 972 111 111 centrální spojovatelka ČD

Turistické informační centrum města Česká Třebová, Staré náměstí 78, 560 02 Česká Třebová, tel.: 465 500 211, email: info@ceska-trebova.cz, www.ceska-trebova.cz/informacni_centrum

Region Orlicko-Třebovsko

informační centrum	geologické a vodní muzeum	sjezdovost fek	zdravotnické zařízení
kostel, rotunda	muzeum	hrad zřícenina	rozhledna
koupaliště	krytý bazén	agroturistika	čerpací stanice
sportovní letiště	značené cyklotrasy	sjezdovost fek	hranice Regionu
Hotel Bravo Josef Janda - provozovatel hotelu 560 02 Česká Třebová Staré náměstí 78 tel.: 605 550 866, e-mail: janda@hotelbravo.cz www.hotelbravo.cz	Hotel Florida *** FLORIDA spol. s r.o. p. Zuzana Peroušková 562 01 Ústí nad Orlicí, T. G. Masaryka 93, tel.: 602 580 837, e-mail: floridas@seznam.cz www.hotel-florida.cz	Měšťanský pivovar 562 03 Ústí nad Orlicí - Hyčkov, p. Janek Chlumský tel.: 778 481 837, e-mail: pivovar@ustinadorlicí.cz www.pivovarustinadorlicí.cz	Sporhotel Tichá Orlice 562 01 Ústí nad Orlicí, V Lukách 1362, e-mail: jand@sporhotel.cz Recepce Sporhotelu: tel.: 465 322 764 e-mail: info@sporhotel-tichaoalice.cz
Hotel Uno - Ústí nad Orlicí 562 01 Ústí nad Orlicí, T. G. Masaryka 897 tel.: 465 521 256, 725 885 155 e-mail: hotel.uno@seznam.cz www.hoteluno.cz	Chata Maxe Švabinského Michal Koryš 560 02 Česká Třebová, Kozlov 58 tel.: 725 746 528 e-mail: restaurace@pivovar-faltus.cz www.pivovar-faltus.cz	Chata Hvězda 562 01 Ústí nad Orlicí, Andrlův Chlum 18 tel.: 465 525 270 e-mail: andrluv.chlum@seznam.cz www.chata-hvezda.cz	Pension Quattro 562 01 Ústí nad Orlicí, V příkopě 362 tel.: 774 645 862, 777 801 114 e-mail: quattro.penzion@seznam.cz www.pensionquattro.cz
Penzion Hůrka 561 16 Libchavy, Libchavská 84 tel.: 465 582 016, ubytování: 733 554 364 e-mail: penzion@horka.cz www.horka.cz/kontakty	Pivovar a restaurace Faltus 560 02 Česká Třebová, Moravská 207 tel.: 725 746 528 e-mail: restaurace@pivovar-faltus.cz www.pivovar-faltus.cz	Restaurace Bohemia 560 02 Česká Třebová 2, Parník Ústecká 165 tel.: 465 535 886, 608 884 671, www.bohemia.unas.cz	Kavárna Esperanto Jan Šindler 560 02 Česká Třebová, Nádráží 397 tel.: 603 217 498
Tábořiště Cakle 562 01 Ústí nad Orlicí, Staré Oldřichovice 134 tel.: 603 438 528 www.kclhorel.cz	Restaurace Domino v objektu Hernychovy vily 562 01 Ústí nad Orlicí, 17. listopadu čp. 72 tel.: 465 52 62 52 www.centrumdomino.cz	Restaurace U Džbánů 561 16 Libchavy, Horní Libchavská 44 tel.: 465 529 138	Chata Habřinka Michal Rohun 561 14 České Libchavy 171 tel.: 776 632 579, 776 522 081 www.habrinka.cz

www.orlicko-trebovsko.cz

Vydal svazek obcí Region Orlicko-Třebovsko, aktualizace panelů 2017. Texty zpracoval RNDr. Svatopluk Šeda. Kresby Petr Čuhánec. Grafický design a předtisková příprava Miloš Kaválek. Tisk Fotonova.